

Nazarbaýewiň ýüzlenmesi

Category: Kitapcy,Sözler,Taryhy makalalar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Nazarbaýewiň ýaşlara ýüzlenmesi NAZARBAÝEWIŇ ÝAŞLARA
ÝÜZLENMESI

kitapcy.ru

"Yeniçağ" gazetimiziň habar bermegine görä, doganlyk Gazagystan respublikasynyň öñki Prezidenti Nursoltan Nazarbaýewiň, birnäçe ýyl mundan öñ eden çykyşynda sözlän sözi sosial medýada gyzgyn seslenme döretdi. Ýaşlaryň öñünde eden çykyşynda N.Nazarbaýew şeýle diýýär:

"Meselem, häzir sizden "Bu gazak diýilýän halk nirden çykdy, biziň nähili taryhymyz bar?" diýseler, "1991-nji ýylda garaşsyzlygymyzy alypdyk..." diýip jogap berjekmisiňiz? Biz asmandan pat edip ýere düşemzog-a. Biziň iňňän beýik taryhymyz bar. Biziň taryhymyz saklar beýlede dursun, 2.500 mundan öñ hunlardan başlanýar. Ondan soňky (onan keýingi) atababalarymyz gadymy türklerdir. Biz şolaryň neslidiris. Gadymy türkler Altaý bilen Garadeňiziň aralygynda ýaşan halkdyr. Günbatara giden gypjak Atilla biziň aňrymyzdyr. Bizeň şol bahadyr atanyň neslidiris".

Mydama koronawirus gürrüňi bilen uklap, koronawirus gürrüňi bilen oýanmaly däldiris-ä! Dünýä taryhynda mundan öñem köp sanly uly epidemiýalar bolup geçipdi. Hemmesi-de bolmadyk ýaly geçirip gitdi. Koronawirusyň olardan bir tapawutlanýan tarapy bar – olam her bir öyüň töründe ggyryp duran telewizorlaryň arkaly epidemiýanyň netijelerinden gyzgyny bilen habarly bolup durmagymyz. Bu bela hem geçirip gider; her döwlet, her millet, her gurama, her bähbit öz işi, öz ýoly bilen bolar. Bizem öz türklüğimiz bilen başa-baş galarys.

Sosial medýadan peýdalanyjylar, hususanam ýaşlar şoňa aňryýany bilen düşünýän bolmaly, sebäbi N.Nazarbaýewiň gör haçankы eden çykyşyndan sitata alyp halkyň ünsünü çekipdirler. Özem aşağında Türkiye türkçesinde subtitr ýazgysyny-da goýupdyrlar. Nähili ajap iş edipdirler! Meniň hut özüm olaryň hemmesine şahsy minnetdarlygymy bildirýärin! Yöne bir ýalňyşlyk gözümden sypmady. Ýokardaky sitatada üns berip görün şoňa. N.Nazarbaýew çykyşynda "onan keýingi" (gazakça) diýýär, ýagny, "ondan soňky". Subtitrde "ondan öñki" ("ondan önceki") diýip ýalňyş ýazylypdyr. Gazet hem ony şol durşuna alypdyr. Sebäbi N.Nazarbaýewiň "köne (gadymy) türkler" diýyäni – göktürk(men)lerdir we olaryňam aňyrsynyň hunlardan gelip çykandygy hemmelere mälimdir.

Zyýa Gökalp "Turan" goşgusynda şeýle diýýär:

*"Sahypalarda däldir Atilla, Çingiz,
Ýeňiš bilen halka şan beren şahslar!"*

Men bu setirleri erkin jümlelerde şeýle beýan etmäge synanşaýyn: "Attila bilen Çingiz han taryhyňçaňly sahypalarynda galan şahslardyr öýtmäň. Bular şanly ýeňişler bilen halkymyzy şöhratlandyran gahrymanlardyr".

Gökalpyň "Turan" goşgusyny ýayan 1910-njy ýylyndan 2020-nji ýyla çenli tegelek 110 ýyl geçiripdir. Biz häzirem şol bir duýgy, şol bir joşgun bilen: "Atilla biziň aňrymyzdyr. Bizem şol bahadır atanyň neslidiris" diýip gaýtalaýarys!

N.Nazarbaýew gypjaklaryň türkleriň bir şahasydyggyny, gazaklaryňam gypjaklardandygyny gowy bilyär. Şonuň üçin onuň

öz gazaklygyna, aslynyň gypjaklygyna buýsanýandygy şek-şübhesiz hakykat. Elbetde, ol öz aňyrsynyň türklerden, hunlardan we saklardan gelip çykandygyny gowy bilyär, iki müň baş yüz ýyllyk taryhyna bolan buýsanç duýgusyny dile getirýär. Dünýäniň ähli türki halklary öz taryhlaryny içgin öwrendigiçe, özleriniň bir kökden, bir atadan gaýdýandyklaryna göz ýetirerler. Hunlar we göktürk(men)ler biziň ata-babalarymyzdyr. Olar oguz-türkmenleriň, gazaklaryň, özbekleriň, uýgurlaryň, tatarlaryň we başga-da bütin türki kowumlaryň ata-babalarydyr. Olar hemmämiziň ata-babasydyr. Aziá hunlarynyň serdary Motun (Mete han) legendarlaşyp, ady Oguz hana öwrülip gidipdir. Aslynda Oguz han biziň hemmämiziň atasydyr, "Oguznama" eposy ähli türkleriň eposydyr.

Niçiksi bagtly siz eý türkler, siziň nähili beýik taryhyňz bar! Emma şol bir wagtyň özünde nähili gynançly, nebsiagyryjylykly ýagdaýyňz bar! Bu günki gün siz bölek-bölek bolup çar tarapa dagapsyňz. Üstesine doganlarymyzyň bir bölegi keseki penjeleriň, zorluk-sütemleriň astynda soňky demini sanaýar. Bir bölegi öz aňyrsyny, türklüğini ýatdan çykarypdyr. Yene bir bölegi ymmatçylyk derdine düşüpdir, yene bir bölegi beşeriýetiň derdine. Äl-eýt size, eýt-size! ("Esiz-e, esizim-e!")

Soňky sözler Ýeniseý ýazgylarynda geçen haýpygelijilik duýgusyny aňladýan sözlerdir. Muny häzirki türk diline "Eýwah, eýwah!" (türkmençe "Dat günümize!") diýen manyda terjime edip bolar.

Mundan 1200-1300 ýyl mundan öñ Ýeniseý derýasynyň boýlarynda ýaşan türk(men)leriň mazar daşlarynda şu jümlelere köp duş gelinýär:

"Ýanýoldaşyma, çagalaryma, ene-atama, doganlaryma, halkyma, ýurduma doýmazdan bu dünýäden aýryldym. Esiz-e, esizim-e!"

Bizem aramyzdaky bir topar kinedarlar we dinbazlar sebäpli "Esiz-e, esizim-e!" diýip ýas tutup, gara baglamaly bolmasında, hernä!

N.Nazarbaýewiň sözleri türklüğimize, birligimize gaýtadan

gowuşjak günlerimiziň buşlugyny berýär. Biz hökman gaýtadan bir bitewi we hemmeleden güýçli bolarys, enşalla! Altaýlardan Dunaýa çenli!

Ahmet Bijan ERJILASUN,
bercиласун@hotmail.com

20.04.2020 ý, "YENİÇAĞ" gazeti.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW,
Stambul uniwersitetiniň talyby. Taryhy makalalar